

Uchwała Nr XXVI/ 227/06
Rady Gminy w Besku
z dnia 18 maja 2006 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów
Społecznych Gminy Besko na lata 2006 – 2016.**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1208) oraz art. 17 ust. 1, pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593, Nr 99, poz. 1001)

Rada Gminy w Besku

uchwała się, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Besko na lata 2006 – 2016, stanowiącą załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

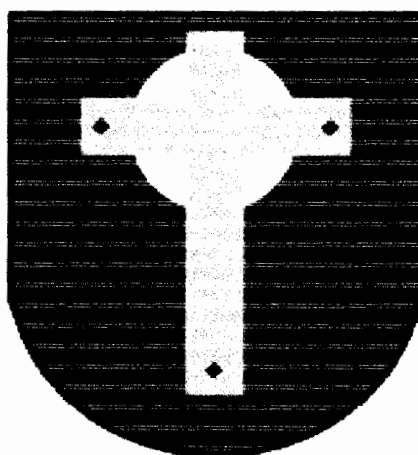
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Zygmunt Wolański
Zygmunt Wolański

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

GMINY BESKO

BESKO MAJ 2006

Wstęp

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zobowiązuje Gminy do opracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Przemiany w życiu społecznym, którego jesteśmy uczestnikami, stawiają przed samorządem szereg ważnych zadań. Są wśród nich także zadania związane z rozwiązywaniem problemów społecznych. W społeczeństwie obywatelskim diagnoza problemów społecznych, planowanie pomocy oraz jej monitoring, to oznaki rozumienia ich i znalezienie sposobów ich rozwiązywania, co nie jest możliwe bez kontaktu z lokalną społecznością. Podstawowym problemem jest zdefiniowanie pojęcia „**rozwiązywanie problemów społecznych**”. Dzisiaj już wiadomo, że najbardziej skuteczny proces rozwiązywania problemów społecznych może się odbywać poprzez profesjonalną pomoc skierowaną na „inwestowanie” w osobę mającą problemy. Zastępowanie takiej osoby niewiele zmienia, a często jest tylko wyręceniem jej. W działaniach „pomocowych” coraz bardziej kładzie się nacisk na wzmacnianie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów. Taki kierunek działania nie wyklucza pomocy bezpośredniej. Mimo jasno określonej i zdiagnozowanej efektywności tej metody, w społeczeństwie, ale i także w instytucjach „pomocowych” dalej funkcjonuje przekonanie, iż „należy mi się pomoc przede wszystkim materialna”. Jest to pogląd, który prowadzi w zasadzie donikąd, ponieważ rozwiązuje problem doraźnie, ale nie oto przecież chodzi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie lat jest nauka niezbędnych umiejętności do wykształcenia nawyku radzenia sobie z problemami. I to ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych, zwłaszcza na gruncie obecnej sytuacji gospodarczej gdzie następuje spiętrzenie problemów, które prowadzą do powstania negatywnych zjawisk społecznych : apatii, patologii, wycofania czy alienacji.

Od czego zacząć rozwiązywanie tych problemów? Podstawowym obszarem działań „pomocowych” powinno być zadbanie o zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jednostki, czyli czy ma ona gdzie mieszkać. Jeżeli tak to warto zadbać żeby tak zdefiniowany osobnik był zdrowy – pojawia się problem objęcia go „ochroną zdrowia”. Dalej należy stworzyć mu warunki do nauki, czyli „**edukacja publiczna**”. Gdy mimo to nie radzi sobie z problemami, należy udzielić pomocy materialnej i socjalnej, czyli „**pomoc społeczna**”. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Często jest to spowodowane nadużywaniem alkoholu czy narkotyków. Takie zachowania blokują najlepszą pomoc. Niezbędna jest wówczas fachowa, zintegrowana pomoc psychologiczna i terapeutyczna, czyli wkraczamy w obszar „**rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii**”.

Reasumując powyższe, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie powinna obejmować ważne dla funkcjonowanie człowieka obszary:

- edukacja publiczna,
- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna,
- rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Człowiek, który potrzebuje pomocy i otrzyma ją poprzez działania władzy samorządowej w tych obszarach będzie umotywowany do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, z poczuciem wartości. Będzie dążył do integracji z otoczeniem społecznym. Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązywania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń.

Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji, zarówno w okresie najbliższym, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje podejmowane w omawianym przedmiocie, zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym czasie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii.

Strategia będzie więc podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część przedstawionych w niniejszym dokumencie straci swoją aktualność.

Osoby uczestniczące w pracach nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

1. Białas Anna
2. Brzęcki Arkadiusz
3. Iżowski Adam
4. Kandefer Bożena
5. Kornasiewicz Teresa
6. Kozak Zbigniew
7. Krępulec Jan
8. Małek Stanisław
9. Mermer Jadwiga
10. Mermer Wiesław
11. Niepewny Renata
12. Pilecki Stanisław
13. Porawska Mieczysława
14. Schmidt Wojciech
15. Stapińska Agata
16. Such Krzysztof
17. Suwała Bogusław
18. Szałankiewicz Krystyna
19. Szałankiewicz Andrzej
20. Szybka Edward
21. Szybka Andrzej
22. Zielonka Zbigniew

Podstawa prawna opracowania strategii.

Gmina Besko przystąpiła do opracowania strategii na podstawie:

- ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.)
- ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64 poz. 593, z późn. zm.),
- decyzja Rady Gminy z dnia 02.03.2006r, pkt.9 porządku sesji.

Uczestnicy, proces uspołecznienia, procedury.

Uczestnicy

Do prac nad opracowaniem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostało zaproszonych 22 osoby, które wyraziły zainteresowanie procesem planowania strategicznego, próbą rozwiązania problemów społecznych jakie występują na terenie naszej Gminy. Wśród nich, wyżej wskazanych, znalazły się osoby będące członkami Rady Gminy, jak również osoby z lokalnej społeczności, związane bezpośrednio lub pośrednio ze strukturami zarządzania w gminie i nie tylko.

Proces uspołecznienia

Poszczególne etapy planowania przeprowadzone zostały na spotkaniach, które odbyły się w dniach : 28 marca i ? kwietnia 2006 roku.

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem stawianym przez Unię Europejską i w praktyce wiąże się z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii :

- programowanie** - obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- subsydiarność** - jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosownych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- partnerstwo** - statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej,
- koncentracja** - wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W poniższej strategii zostały uwzględnione wszystkie te cztery zasady.

Wizja przyszłości i cel nadrzędny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu gminy, jaki chcieliby osiągnąć za 10 lat mieszkańcy – uczestnicy procesu planowania. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Besko wizję sformułowano w następujący sposób:

Gmina Besko jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, umożliwiającym:

- **wysoki poziom życia poprzez zrównoważony rozwój gospodarczy**
- **profesjonalną pomoc społeczną**
- **nowoczesną edukację**
- **dobrą opiekę medyczną i socjalną**
- **integrację społeczności lokalnej**

Strategia pozwala zaplanować harmonijny plan rozwoju, przygotować konspekt działań zgodny z wcześniej wypracowaną wizją, ze szczegółowym podziałem na najważniejsze obszary oraz ich poszczególne etapy realizacji. Pozwolą one przybliżyć nas do wcześniej ustalonych zamysłów.

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności (młodzież klas III Gimnazjum, dorośli) Gminy Besko określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie :

Edukacja publiczna :

- zorganizowanie klubu lub świetlicy, gdzie pod opieką dorosłych mogłaby się .
- spotykać młodzież w celu rozwoju swoich zainteresowań (prowadzenie warsztatów);
- zaspakajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców poprzez organizację nowoczesnej biblioteki wyposażonej w dużą czytelnię, gdzie również organizowane byłyby imprezy kulturalne, wystawy, prelekcje, kursy języków obcych dla dorosłych, spotkania z ciekawymi ludźmi itp.
- spotkania z rodzicami, na których pokazane byłyby problemy, z jakimi borykają się ich dzieci, oraz możliwości rozwiązywania tych problemów,
- opracowanie ścieżki edukacyjnej na temat - „przeciwdziałanie patologiom społecznym”, oraz jej realizacja w klasach gimnazjalnych,

- konkursy dla dzieci i młodzieży na najlepsze programy spędzania wolnego czasu i ich realizacja na terenie szkoły i środowiska
- propagowanie zdrowego stylu życia, poprzez konsekwentną realizację programów pro zdrowotnych w szkole od najmłodszych klas
- spotkania młodzieży z terapeutą, psychologiem, seksuologiem, i policjantem w ramach realizowanych programów, oraz organizacja punktu porad dla młodzieży i dorosłych,
- organizowanie spotkań mieszkańców z osobami o specjalnym przygotowaniu psychologicznym mające na celu ograniczenie lub zapobieganie zagrożeniom własnych rodzin,
- zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządem a policją w zakresie częstych kontroli miejsc zagrożonych pod względem przemocy i chuligaństwa (m.in. klub Bumerang na stadionie, Ciepłaki i przystanki PKP i PKS).
- otoczenie szczególną troską dzieci i młodzież z rodzin patologicznych organizując im miejsce do spokojnego odrobienia lekcji, oraz potrzebną fachową pomoc,
- organizowanie kursów i szkoleń dla bezrobotnych mieszkańców w celu podjęcia pracy, lub zdobycia i podnoszenia kwalifikacji (działalność gospodarcza, obsługa komputera, gotowanie, pieczenie),
- prowadzenie kursów językowych, informatycznych,
- dofinansowywać działania edukacyjne i projekty służące młodym z zakresu turystyki i agroturystyki,
- organizowanie różnego rodzaju imprez popularyzujących rozwój przedsiębiorczości, kultury, sportu i wypoczynku,
- organizowanie kursów dla rolników.

Ochrona zdrowia.

- przeprowadzenie wczesnego diagnozowania dzieci z problemami, wyłonienie dzieci z wadami i współpraca ze specjalistami,
- pomoc dla osób wymagających specjalistycznych usług opiekuńczych,
- większa współpraca samorządu z kierownikiem ośrodka w zakresie pozyskiwania funduszy na rozwój placówki,
- propagowanie przez programy artystyczne zdrowego stylu życia,
- przedstawienie zagrożeń spowodowanych nałogami w środowisku młodzieży i dorosłych,
- poszerzenie zakresu usług podstawowych w zakresie opieki medycyny

Pomoc społeczna, polityka przyjazna rodzinie oraz jakość zamieszkania.

- pomoc rodzinom dotkniętych bezrobociem,
- pomoc materialna gminy w zamian za świadczenia prac dla środowiska,
- starać się dotrzeć do osób faktycznie potrzebujących pomocy,
- otoczyć szczególną opieką dzieci z tych rodzin w ramach zajęć świetlicy

- socjoterapeutycznej,
- likwidacja barier architektonicznych,
- dofinansowanie osób podejmujących pierwszą pracę na własny rachunek,
- organizowanie osobom niepełnosprawnym „centrum pomocy”, gdzie mogliby aktywnie spędzać codziennie kilka godzin,
- w dalszym ciągu prowadzić klasę integracyjną,
- dofinansować ośrodek rehabilitacji i rozszerzyć jego działalność,

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

- podjęcie działań zmierzających do zwiększenia leczenia osób uzależnionych
- częsta kontrola miejsc gdzie sprzedaje się alkohol wspólnie z policją,
- prowadzić profilaktykę uzależnień,
- zwiększenie edukacji w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, wpajanie młodzieży wiedzy o szkodliwości i skutkach nałogów,
- utworzenie klubu AA,
- zdecydowanie karać tych sprzedawców podających alkohol nieletnim,
- zagospodarować wolny czas młodzieży poprzez rozwój zainteresowań,
- organizowanie odczytów, pogadanek dla młodzieży o zagrożeniach jakie niesie narkomania (pokaz filmów),
- organizowanie odczytów dla rodziców o metodach rozpoznawania i walki z tymi uzależnieniami,
- większe zainteresowanie się rodziców tym co robią ich dzieci w czasie wolnym,
- kontakty szkoły z policją w celu monitorowania przypadków narkomanii w środowisku,
- prowadzenie terapii dla rodzin dotkniętych przemocą, walka ze znieczulicą,
- pomoc szkoły w wykrywaniu tych zjawisk oraz zwiększenie nadzoru nad rodzinami, w których występuje ten problem,

Z powyższych oczekiwań co do działań w obszarach rozwiązywania problemów społecznych można sformułować nadrzędny cel strategii.

Wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Besko, życie wolne od zagrożeń, zintegrowana społeczność.

Cel ten jest syntetyczną i skróconą wersją myśli, które zawarte są w wizji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy. Jest to hasłowe wyrażenie wizji rozwoju społecznego mieszkańców Gminy Besko.

Charakterystyka środowiska społecznego.

Krótką charakterystyką Gminy Besko.

Gmina Besko położona jest w północno – zachodniej części powiatu sanockiego. Jest pod względem obszaru i zaludnienia, gminą niewielką, jedną z najmniejszych w Polsce. Także stosunkowo niedawno utworzoną, bowiem w 1991 r., kiedy to staraniem mieszkańców wydzielono ją z Gminy Zarszyn. Obejmuje trzy wsie, sołectwa : Besko, Mymoń i Besko-Poręby. Od północy sąsiaduje z Gminą Haczów, od zachodu – z Gminą Rymanów, zaś od wschodu z Gminą Zarszyn. Geograficznie leży na pograniczu Beskidu Niskiego i Dołów Jasielsko – Sanockich.

Gmina położona jest nad rzeką Wisłok, która przepływa przez centrum Beska, w górze rzeki malowniczym, głębokim jarem, pokonując na swej drodze liczne progi skalne, w dole tworząc niewielkie rozlewiska. Po obydwu stronach górnego biegu rzeki ciągną się strome ściany skalne, częściowo zalesione i urwiska. Także w górze rzeki w przepastnym jarze ówczesnie znajdował się młyn i tartak wodny oraz średniowieczne grodzisko Mymoń, po którym do dziś – niestety - nie ma znacznych pozostałości. Obraz tzw. „Przełomu Wisłoka” uległ przemianom, z chwilą wybudowania zapory wodnej na Wisłoku w miejscowości Sieniawa, sąsiadującej z Gminą od południa. Powstały w ten sposób sztuczny zbiornik stanowi ujęcie wody pitnej dla okolicznych wsi i miast, w tym Gminy Besko.

Nie ulega wątpliwości, iż wieś Besko istniała już w XIV wieku. Nie jest znana dokładna data lokalizacji wsi, bowiem dokument lokacyjny zaginął. Niepodważalną jednak jest teza, na gruncie analizy publikacji dotyczących osadnictwa w dawnej Ziemi Sanockiej, że była lokowana, jak większość okolicznych w tym czasie miejscowości, na „prawie ruskim”. Pierwsza historycznie udokumentowana wzmianka o wsi Besko pochodzi z początku XV wieku, ściślej w roku 1419 zatrzymał się tu król Władysław Jagiełło w jednej ze swych licznych podróży m. in. do Sanoka.

W Gminie warto zwiedzić kościół drewniany z 1775 r., w którym znajdują się naczynia liturgiczne oraz mszały z XVII i z XVIII wieku. Przy nieistniejącej cerkwi zachował się do dziś cmentarz greko – katolicki.

Gmina Besko jest gminą rolniczo – leśną, co wynika z przeznaczenia gruntów oraz podstawowych rodzajów działalności, jakimi zajmują się w większości mieszkańcy Gminy. W gminie znajduje się 2 819 gospodarstw rolnych. Działalność gospodarczą prowadzi ogółem 112 podmiotów, zajmujących się usługami rzemieślniczymi, budowlanymi, handlem oraz drobną produkcją przemysłową. Leśnictwo stanowi dodatkowe źródło dochodów gospodarstw rolnych.

Największymi przedsiębiorstwami funkcjonującymi na terenie Gminy są : Zakład Produkcji Krzesel i Foteli „Drew – Styl”, Zakład Produkcyjno – Usługowo – Handlowy „Besko – Met” Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Piramida”, tartaki oraz sieć około 35 sklepów różnych branż.

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa : Jasło – Zagórz – Łupków. Besko położone jest przy drodze krajowej nr 28. Brak jest zatem istotnych problemów komunikacyjnych z dojazdami do nieopodal położonych miast : Sanoka, czy Krosna oraz bardziej odległych : Kraków, Katowice, Gliwice, z którymi są bezpośrednie połączenia kolejowe i autobusowe.

Należy podkreślić, iż dzięki odłączeniu się wsi Besko od Gminy Zarszyn i racjonalnemu gospodarowaniu władzy Gminy oraz wykorzystaniu unijnych środków pomocowych, w tym funduszy strukturalnych, możliwe było przeprowadzenie w Gminie szeregu inwestycji, mających bezpośredni wpływ na poprawę warunków życia i funkcjonowania mieszkańców z zachowaniem zasad poszanowania środowiska naturalnego człowieka. Dość wspomnieć o budowie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z oczyszczalnią ścieków. Na terenie Gminy działa też system gromadzenia i segregacji śmieci oraz odpadów komunalnych. Odpady są utylizowane poza granicami Gminy. Zewnętrzna inwestycja - ułożenie kabla światłowodowego umożliwiło uzyskanie nieograniczonego dostępu do linii telefonicznej, bezpośredniego i szybkiego korzystania z internetu. Poczyniono starania, aby sukcesywnie poprawiać stan dróg gminnych i dbać o ich bezpieczeństwo (oświetlenie, chodniki przy drodze krajowej).

W Gminie funkcjonuje Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej. Istnieje też gabinet prywatny lekarza rodzinnego związanego umową z NFZ.

Na terenie Gminy działa sieć placówek oświatowych szkolnictwa podstawowego i gimnazjum, także niepubliczne przedszkole prowadzone przez siostry zakonne. Zapewniono prawidłowy rozwój infrastruktury oświatowej. Gmina dysponuje nowoczesnym budynkiem szkolnym łącznie z pełnowymiarową salą gimnastyczną. Chlubą Gminy jest orkiestra dęta działająca przy OSP w Besku, która uświetnia szereg imprez kulturalnych, na szczeblu nie tylko lokalnym oraz piłkarze nożni V-ligowego „Przełomu”.

Na terenie wsi Besko istnieją trzy zakłady gastronomiczne. Jest stosunkowo rozwinięta baza noclegowa w „Zajeździe” przy stacji paliw oraz przy istniejących obiektach klubu sportowego LKS „Przełom”. Wykorzystując walory ukształtowania terenu Gminy sprzyjające wypoczynkowi i rekreacji, w przyszłości celowym byłoby rozwinięcie usług agroturystycznych.

Podstawowe dane statystyczne Gminy Besko.

Tabela 1. Wybrane dane statystyczne Gminy Besko.

LP.	DANE	JEDNOSTKA	LATA		
			2003	2004	2005
1	Powierzchnia	ha	2 760	2 760	2 760
	w tym:				
	Użytki rolne	ha	2 175	2 190	2 191
	Grunty orne	ha	1 410	1 420	1 421
	Lasy	ha	279	278	278
2	Ludność	osoba	4 348	4 342	4 350
	w tym:				
	Młodociani (do lat 18)	osoba	-	-	1 038
	Osoby w wieku 18 – 60 lat	osoba	-	-	1 690
	Osoby starsze (pow. 60 lat)	osoba	-	-	522
3	Bezrobotni zarejestrowani	osoba	-	-	358
	w tym:				
	kobiety	osoba	-	-	205
4	Podmioty gospodarcze (rejestrowane w systemie REGON)				
	Osoby fizyczne prowadzące działalność	podmioty	23	17	27
5	Służba zdrowia				
	Ośrodki zdrowia	podmioty	1	2	2
	Apteki	podmioty	1	1	1
6	Oświata				
	Szkoły Podstawowe	podmioty	2	2	2
	Gimnazja	podmioty	1	1	1

Źródło: Urząd Gminy

Tabela 2. Struktura szkół podstawowych w gminie w 2005/2006 r.

	LICZBA SZKÓŁ	LICZBA UCZNIÓW	w TYM KL. „0”
Szkoły podstawowe			
Gmina	2	402	65
Gimnazjum			
Gmina	1	199	-

Źródło: Urząd Gminy

Tabela 3. Bezrobotni w Gminie w 2006 r. będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

	2006 ROK	
	OGÓŁEM	KOBIECY
BEZROBOTNI	358	205
DLUGOTRWALE BEZROBOTNI	243	153
BEZROBOTNI DO 25 ROKU ŻYCIA	81	44
BEZROBOTNI POW. 50 ROKU ŻYCIA	26	11
BEZROBOTNI BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	72	48

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku

Tabela 4. Bezrobotni – według wykształcenia.

ROK	GIMNAZJA I PONIZEJ		ZASADNICZE		ŚREDNIE OGÓLNE		ŚREDNIE ZAWODOWE		WYŻSZE	
	OGÓŁEM	KOBIECY	OGÓŁEM	KOBIECY	OGÓŁEM	KOBIECY	OGÓŁEM	KOBIECY	OGÓŁEM	KOBIECY
2006	76	37	155	80	18	16	91	59	18	13

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku

Tabela 5. Bezrobotni - struktura wieku.

Rok	OGÓŁEM	18 - 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55 - 65	
		OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY	OGÓŁEM	KOBIETY
2006	358	81	44	120	75	90	50	64	34	3	2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Sanoku

Tabela 6. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC OGÓŁEM	2004 ROK		2005 ROK	
	w tym zadania własne	437	501	418
w tym zadania zlecone			43	22
LICZBA RODZIN			222	216
LICZBA OSÓB W RODZINACH			957	856

Źródło: Urząd Gminy

Tabela 7. Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	Liczba gospodarstw domowych		Liczba osób w gospodarstwach domowych		% ogółu mieszkańców	
	2004 r.	2005 r.	2004 r.	2005 r.	2004 r.	2005 r.
UBOSTWO	178	773	17,7	170	700	17,8
SIEROCTWO	-	-	-	2	6	-
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	15	82	1,2	7	51	1,8
BEZDOMNOŚĆ	-	-	-	-	-	-
NIEPELNOSPRAWNOŚĆ	91	364	6,9	85	300	8,4
BEZRADNOŚĆ	44	250	2,3	19	100	5,7
DŁUGOTRWAŁA CHOROBA	78	316	4,6	59	199	7,3
ALKOHOLIZM	2	8	0,1	1	5	0,2
NARKOMANIA	-	-	-	-	-	-
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	-	-	-	-	-	-

Źródło: Urząd Gminy

Pozycja strategiczna Gminy Besko

Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz jej analizy wnętrza.

Gmina Besko ma ograniczony wpływ na kształtowanie się procesów społeczno- prawnych będących w jej otoczeniu. Może jednak w sposób aktywny wykorzystać szansę oraz unikać zagrożeń płynących z otoczenia.

Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

- wewnętrzne pozytywne	-	mocne strony	(<i>Strengths</i>)
- wewnętrzne negatywne	-	słabe strony	(<i>Weaknesses</i>)
- zewnętrzne pozytywne	-	szansę	(<i>Opportunities</i>)
- zewnętrzne negatywne	-	zagrożenia	(<i>Threats</i>)

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowania sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szansę to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej. W toku dyskusji grupy zadaniowej ustalono, że w Gminie nie występują jak na razie problemy społeczne związane z brakiem zamieszkiwania. W związku z tym dołączone zostały do obszaru pomocy społecznej zadania ewentualnej pomocy mieszkańcom w poprawie jakości zamieszkiwania.

ANALIZA SWOT (skala 1 – 5)

EDUKACJA PUBLICZNA

MOCNE STRONY	OCENA	SLABE STRONY	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> -nowoczesny budynek szkoły, -realizowany program profilaktyki -znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli, -utrudniony dostęp młodzieży do narkotyków, -szybka wykrywalność patologii, 	<p>5</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>4</p>	<ul style="list-style-type: none"> -brak możliwości spędzania wolnego czasu przez młodzież, -brak wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, -brak koordynatora w prowadzeniu akcji kulturalno – oświatowych, -bieda panująca w społeczeństwie, -luki edukacyjne rodziców w rozwiązywaniu trudnych przypadków, -brak dostępu do specjalistów, logopeda, terapeuta, 	<p>4</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4</p>
SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> -stworzenie programu wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka, -współpraca ze specjalistami, -tworzenie ścieżek edukacyjnych w Zespole Szkół: przeciwdziałanie patologiom, -reaktywowanie świetlicy socjoterapeutycznej, -wzmocniony monitoring sprzedaży używek, -tworzenie kół zainteresowań, -stworzenie systemu stypendialnego dla młodzieży uzdolnionej, 	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>3</p>	<ul style="list-style-type: none"> -przyzwolenie społeczne na sprzedaż alkoholu i papierosów, -małe zainteresowanie rodziców w jaki sposób i gdzie dziecko spędza wolny czas, -powiększająca się bieda społeczeństwa i bezrobocie, -ciągle narastająca agresja wśród młodzieży szkolnej, -kontakty młodzieży z młodzieżą szkół miejskich, czy innych środowisk, -brak możliwości spędzenia wolnego czasu, wyżywania się w kołach zainteresowań, 	<p>4</p> <p>4</p> <p>4</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>2</p> <p>4</p>

ANALIZA SWOT (skala 1 – 5)

POMOC SPOŁECZNA, POLITYKA PRORODZINNA ORAZ JAKOŚĆ ZAMIESZKANIA

MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> -dostępność i dobra lokalizacja, -dobra znajomość środowiska, -dobre warunki lokalowe, -dobrze przygotowany personel, -odpowiednie zabezpieczenie środków finansowych, 	<p>5 4 5 4 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> -przełamanie bariery wstydu osób potrzebujących pomocy, -brak dostatecznej informacji o możliwościach korzystania z różnych form pomocy, -zbyt duża biurokracja i mało czasu na pracę socjalną i wizyty w środowisku, -duża bezradność życiowa i brak chęci do zmiany sytuacji życiowej 	<p>4 2 2 3</p>
<p>SZANSE</p> <ul style="list-style-type: none"> -pozyskiwanie środków na zatrudnienie socjalne dla odpowiednio zorganizowanych prac do zagospodarowania terenu gminy, -współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami, -tworzenie placówek wsparcia na terenie gminy, 	<p>2 2 2</p>	<p>ZAGROŻENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -postępujące ubóstwo -wzrost agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży, -wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych, -zaniedbywanie obowiązków wychowawczych przez rodziny, 	<p>2 3 2 2</p>
	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA

ANALIZA SWOT (skala 1 – 5)

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
-szeroko pojęcia profilaktyka ze strony szkoły, -działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin z Problemami Alkoholowymi, -współpraca Zespołu Szkół z GOPS (teatryki profilaktyczne), Ośrodkiem Zdrowia, Policją,	4	-brak dostatecznej informacji o działalności Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -brak klubu AA, -sprzedaż nieletnim alkoholu i papierosów, -brak miejsca dla młodzieży, -brak imprez kulturalno-oświatowych, -niedostateczna edukacja rodziców, -niska świadomość społeczna dotycząca zagrożeń, -brak świetlicy socjoterapeutycznej,	3
	4		4
	4		5
SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA

<ul style="list-style-type: none"> -postawić na edukację młodzieży, -wykorzystać programy unijne, -poszerzenie działalności punktu konsultacyjnego, -współpraca z organizacjami pro rządowymi, -rozszerzenie działalności punktu – włączenie specjalistów, 	<p style="text-align: center;">4 5 4 4 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> -brak nawyku kulturalnego spędzania wolnego czasu, -rozpad rodziny, -ubożenie rodziny (społeczeństwa), -utrata pracy, -słabe wyniki w nauce, -tworzenie nieformalnych grup, -utrata zdrowia, 	<p style="text-align: center;">4 4 4 4 4 3 4</p>
---	--	--	--

1

ANALIZA SWOT (skala 1 – 5)

OCHRONA ZDROWIA			
MOCNE STRONY	OCENA	SŁABE STRONY	OCENA
<ul style="list-style-type: none"> -GOZ z szerokim zakresem usług zdrowotnych, -Gabinet Rehabilitacji Leczniczej, -Gabinet Higieny Szkolnej w Zespole Szkół, -doświadczony personel medyczny (19 osób), -własny punkt podstawowych analiz laboratoryjnych, -program pro zdrowoty, wczesna diagnostyka, -Apteka, 	<p style="text-align: center;">5 5 4 4 5 3 3 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> -brak : windy, węzła sanitarnego dla poradni K, łazienki dla osób niepełnosprawnych, rozdzielnia pomieszczeń odrębnie dla dorosłych i dzieci, ocieplenia budynku, -brak środków na rozbudowę i unowocześnienie laboratorium, -brak poradni dermatologicznej i psychologicznej, -duża odległość stacjonowania zespołu ratownictwa medycznego (karetka), 	<p style="text-align: center;">5 4 3 4 3 3</p>
SZANSE	OCENA	ZAGROŻENIA	OCENA

<p>-PEFRON –środki na likwidację barier architektonicznych, -wykorzystanie środków strukturalnych, -rozszerzenie zakresu usług zdrowotnych w ramach NFZ, -ratownictwo medyczne – wyposażona karetka,</p>	<p>5 4 3 2</p>	<p>-brak współpracy i ostra, bezpardonowa konkurencja ze strony niektórych ościennych jednostek ochrony zdrowia, -niestabilność przepisów prawa (ustawa o ZOZ w trakcie nowelizacji, brak długofalowej stabilnej strategii państwa rozwoju sektora ochrony zdrowia), -wygórowane wymagania standardyzacyjne, -niski poziom finansowania usług zdrowotnych w ramach NFZ,</p>	<p>5 3 4 4</p>
--	----------------------------	---	----------------------------

Cele strategii, cele szczegółowe i ich realizacja

Cele główne strategii

Po uzyskaniu akceptacji społecznej wizji strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Besko, do której dążyć będzie społeczeństwo lokalne w wyniku wdrażania strategii oraz po przeprowadzeniu diagnozy prospektywnej przystąpiono do ustalania priorytetów, głównych celów strategii.

Cele główne określono dla czterech obszarów zainteresowania :

- Edukacji publicznej,
- Ochrony zdrowia,
- Pomocy społecznej, polityki przyjaznej rodzinie oraz jakości zamieszkiwania,
- Rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Uwzględniając wyniki analizy SWOT, analizy potencjałów wypracowano następujące cele :

Dla obszaru „Edukacja Publiczna”

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

Dla obszaru „Ochrona zdrowia”

Zdrowe społeczeństwo, świadome zagrożeń.

Dla obszaru „Pomoc społeczna, polityka prorodzinna oraz jakość zamieszkiwania”

Profesjonalna pomoc społeczna, wzmacniająca świadomość społeczną, wspierającą jakość życia lokalnej społeczności i integrująca jej mieszkańców.

Dla obszaru „Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii”

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez wzrost świadomości społecznej zagrożeń.

Realizacja wskazanych celów odbywać się będzie poprzez realizację celów szczegółowych w poszczególnych latach. Cele szczegółowe i działania realizacyjne przedstawione zostaną niżej, w kolejnych rozdziałach.

Cele szczegółowe i ich realizacja

Edukacja publiczna

Cel główny:

Świadome i aktywne społeczeństwo, kapitał ludzki oparty na wiedzy.

Cele szczegółowe:

- nowoczesny system oświaty,
- dostępność bogatej oferty edukacyjnej,
- wyrównywanie szans rozwojowych,
- utworzenie bazy kulturalno – oświatowej,

Problem

Słabo umotywowane społeczeństwo do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, słabo rozwinięta pomoc psychologiczna i pedagogiczna, brak możliwości twórczego spędzenia wolnego czasu przez młodzież, brak koordynatora w tworzenie i prowadzeniu akcji kulturalno – oświatowych.

Działania

- 1.Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.
- 2.Opracowanie i wdrożenie zasad dostępu do usług edukacyjnych różnych grup społecznych.
- 3.Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- 4.Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców i osób starszych.
- 5.Przygotowanie i realizacja ścieżek edukacyjnych w szkołach mających na celu przeciwdziałanie patologiom.
- 6.Reaktywowanie świetlicy socjoterapeutycznej.
- 7.Wyodrębnienie z zasobów Gminy i przystosowanie pomieszczeń do utworzenia miejsc przeznaczonych do twórczego spędzenia wolnego czasu przez młodzież.
- 8.Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej w placówkach oświatowych.
- 9.Prowadzenie efektywnych programów profilaktycznych.
- 10.Powołanie stanowiska koordynatora do spraw realizacji programu w zakresie działań kulturalno – oświatowych.

Lp	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMNOGRAM	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU/ MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i środki dydaktyczne.	2006 – 2010	Budżet gminy Fundusze pomocowe Budżet gminy	Wyszkolone społeczeństwo	Urząd gminy Oświata
2.	Opracowanie i wdrożenie zasad dostępu do usług edukacyjnych różnych grup społecznych.	2006 – 2008	Bez inwestycyjnie Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Wyszkolone społeczeństwo	Urząd gminy Oświata
3.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	2006 – 2010	Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Wyszkolone społeczeństwo	Urząd gminy Oświata
4.	Przygotowanie i realizacja ścieżek edukacyjnych w szkołach mających na celu przeciwdziałanie patologiom.	2006 – 2007	Bez inwestycyjnie	Mniej dysfunkcji u dzieci i młodzieży	Urząd gminy Oświata
5.	Wyodrębnienie z zasobów Gminy i przystosowanie pomieszczeń do utworzenia miejsc przeznaczonych do twórczego spędzenia wolnego czasu przez młodzież.	2006 – 2008	Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Możliwość twórczego spędzenie wolnego czasu	Urząd gminy
6.	Opracowanie i wdrożenie programu pomocy psychologicznej i pedagogicznej w placówkach oświatowych.	2006 – 2007	Bez inwestycyjnie	Mniej dysfunkcji społecznych	Urząd gminy Oświata
7.	Przygotowanie i realizacja oferty edukacyjnej dla rodziców i osób starszych.	2006 – 2010	Budżet gminy Fundusze pomocowe	Wyszkolone społeczeństwo	Urząd gminy Oświata
8.	Powołanie stanowiska koordynatora do spraw realizacji programu w zakresie działań kulturalno	2006 - 2007	Budżet gminy	Rozwiązanie problemu działalności kulturalno -	Urząd gminy

– oświatowych.

2

oświatowej

Pomoc społeczna

Cel główny:

Profesjonalna pomoc społeczna, zmieniająca świadomość wspierająca jakość życia społecznego, integrująca mieszkańców.

Cele szczegółowe:

- wzrost zatrudnienie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
- przeciwdziałanie i zapobiegania patologiom życia rodzinnego,
- poprawa poziomu i warunków życia mieszkańców,
- rozwój i wzmocnienie instytucji pomocy socjalnej i modernizacja usług społecznych.

Problem

Zwiększająca się liczba osób pozostających długotrwale bezrobotnych, wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych i powstające patologie życia rodzinnego, duża roszczeniowość klientów i bezradność w rozwiązywaniu własnych problemów.

Działania

- 1.Motywowanie klientów pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji i zwiększenia aktywności w poszukiwaniu pracy oraz rozwiązywania własnych problemów.
- 2.Wspieranie i rozwój zatrudnienia socjalnego,
- 3.Zapewnienie świadczeń pomocy społecznej rodzinom żyjącym w ubóstwie, wielodzietnym, niepełnym oraz patologicznym.
- 4.Utworzenie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy.
- 5.Rozszerzenie działalności funkcjonującego punktu informacyjnego dla osób i rodzin uzależnionych od alkoholu.
- 6.Rozwój świetlic opiekuńczo – wychowawczych i utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.
- 7.Zapewnienie dożywiania dzieciom w szkole.
- 8.Utworzenie placówki dziennego pobytu dla osób starszych i długotrwale chorych.
- 9.Utworzenie punktu interwencji socjalnej.
- 10.Kształcenie ustawiczne pracowników socjalnych dla potrzeb rozwoju środowiskowego systemu wsparcia społecznego.

Pomoc społeczna i polityka rodzinna

2

Lp	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMNOGRAM	NAKŁADY	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU/ MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1.	Utworzenie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy.	2007 – 2016	Budżet gminy Fundusze pomocowe Budżet państwa	Pełna realizacja zadań	Urząd gminy GOPS
2.	Utworzenie punktu interwencji społecznej	2008 – 2016	Budżet gminy Fundusze pomocowe Budżet państwa	Pełna realizacja zadań	GOPS
3.	Utworzenie placówki dziennego pobytu dla osób starszych i długotrwale chorych	2010 – 2016	Budżet gminy Fundusze pomocowe Budżet państwa	Pełna realizacja zadań	Urząd gminy GOPS
4.	Opracowanie i wdrożenie procedury motywowania klientów pomocy społecznej do aktywności w poszukiwaniu pracy i rozwiązywaniu problemów życiowych.	2006 – 2016	Bezinwestycyjnie	Wzrost aktywności mieszkańców	GOPS
5.	Kształcenie pracowników społecznych dla potrzeb rozwoju środowiskowego .systemu wsparcia społecznego	2006 – 2016	Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Zadania ciągłe	GOPS

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Cel główny:

Efektywne rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Cele szczegółowe:

- profesjonalna pomoc terapeutyczno – profilaktyczna,
- skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom,
- częsta kontrola miejsc sprzedaży alkoholu,
- promocja zdrowego stylu życia,

Problem

Brak wyspecjalizowanych zespołów do rozwiązywania poszczególnych typów problemów, brak nadzoru nad sprzedażą alkoholu dla młodzieży, niedostateczna edukacja rodziców, brak zainteresowania rodziców pobytem dzieci poza domem, słaba integracja środowisk lokalnych.

Działania

- 1.Reaktywowanie Klubu AA
- 2.Organizowanie i wdrożenie programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3.Zwiększenie nadzoru nad miejscami sprzedaży alkoholu.
- 4.Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych działających profesjonalnie i kompleksowo w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
- 5.Rozwijanie pomocy socjoterapeutycznej przez utworzenie świetlicy lub klubu młodzieżowego.
- 6.Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.
- 7.Przygotowanie programu edukacji rodziców i wdrożenie go w życie.

Ochrona zdrowia

Cel główny:

Zdrowe społeczeństwo, świadome zagrożeń.

Cele szczegółowe

- dobra opieka medyczna,
- dostępne specjalistyczne leczenie,
- modernizacja i rozbudowa istniejącej bazy,
- profesjonalna profilaktyka,

Problem

Niewystarczająca i niefunkcjonalna baza (brak windy, węzła sanitarnego dla poradni K, łazienki dla osób niepełnosprawnych, rozdziału pomieszczeń odrębnie dla dorosłych i dzieci), duża odległość stacjonowania zespołu ratownictwa medycznego,

Działania

- 1.Opracowanie dokumentacji na rozbudowę i modernizację bazy.
- 2.Rozbudowa i unowocześnienie laboratorium analitycznego.
- 3.Diagnoza potrzeb zdrowotnych i opracowanie programu ich realizacji
- 4.Edukacja do zdrowego stylu życia

Ochrona zdrowia

3

Lp	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMNOGRAM	NAKLADY	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU/ MINIMUM REALIZACYJNE	ŹRÓDŁA DANYCH
1	Opracowanie dokumentacji na rozbudowę i modernizację bazy Ośrodka Zdrowia.	2006 – 2007	Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Wymogi standardyzacyjne	Urząd gminy Szkoła Zdrowia
2.	Rozbudowa i unowocześnienie laboratorium analitycznego.	2008 – 2010	Budżet gminy Fundusze pomocowe	Większa dostępność do usług medycznych	Urząd gminy Szkoła Zdrowia
3.	Diagnoza potrzeb zdrowotnych i opracowanie programu ich realizacji.	2006 – 2007	Budżet gminy, budżet państwa	Pełna realizacja zadania	Szkoła Zdrowia
4.	Edukacja do zdrowego stylu życia.	2006 – 2016	Budżet gminy, Fundusze pomocowe	Poprawa zdrowia mieszkańców	Szkoła Zdrowia

System aktualizacji strategii.

Strategia z zasady jest dokumentem „żywym” i wprowadzenie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale wręcz w niektórych sytuacjach konieczne, to jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków strategii. Najczęściej, ze względu na zmieniające się uwarunkowania zarówno wewnątrz gminy, jak i w jej otoczeniu, modyfikacjom poddajemy zapisy w części operacyjnej strategii. Jednak najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, jaki towarzyszył tworzeniu strategii, powtarzanym w cyklach pięcioletnich. Weryfikacja ta w uspołecznionym procesie, z wykorzystaniem ankiet oraz szerokim udziałem mieszkańców służyć będzie ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii, zwłaszcza jej niezrealizowanej części. W czasie weryfikacji mogą powstać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w gminie, których w dniu dzisiejszym uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Zygmunt Womński
Zygmunt Womński